

Undervisningsbeskrivelse, (fortsættende hold)

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Juni 2024
Institution	Teknisk Gymnasium Silkeborg
Uddannelse	HTX
Fag og niveau	Idehistorie B
Lærer(e)	Jesper Breining, Mogens Holm
Hold	2.VY, 2.X, 2.Z

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Arbejdets idehistorie
Titel 2	Silkeborg som handels- og produktionsby
Titel 3	Da Danmark blev moderne – teknologihistoriske nybrud. (Teknologihistorisk analyse)
Titel 4	Menneske og teknologi
Titel 5	Global historie
Titel 6	Danmark besat

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 1	Arbejdets idehistorie
Indhold	<p>Kernestof: "Arbejde", kapitel i 50 ideer der ændrede verden Industri 4.0: kapitlet "8.1 David Holt Olsen: Richard Floridas teori om den kreative klasse Netflix-dokumentar: American Factory (2019) Septemberforliget 5. september 1899 fra Danmarkshistorien.dk: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/septemberforliget-5-september-1899</p> <p>Skyggebjerg, L.K: "Industrilandet Danmark fra 1888", Danmarkshistorien.dk, d. 17/9 2019, link: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/industrilandet-danmark/</p> <p>Sørensen, A.T: "Landbrugets produktionsomlægning", danmarkshistorien.dk, d. 17/8 2011, link: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/landbrugets-produktionsomlaegning</p> <p>KILDE: "Maglekildecetrifugen", danmarkshistorien.dk, d. 1/6 2022, link: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/maelkecentrifuge-fra-maglekilde-maskinfabrik-1878</p> <p>Tale: Luis Pio: "Målet er fuldt" 1872: https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/louis-pio-maalet-er-fuldt-1872/</p> <p>Supplerende stof: Civilization 6 (elevernes gennemspilning)</p>
Omfang	7 moduler á 90 minutter
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none">• Analysere udvalgte historiske, kulturelle, samfunds- og videnskæssige omstændigheder for teknologisk innovation, herunder vekselvirkning med naturen• Analysere samspillet mellem ideer, teknologier, natur og samfund, herunder betydningen for den menneskelige eksistens• Demonstrere viden om fagets identitet og metoder <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">• Idéhistoriske, teknologihistoriske og almenhistoriske udviklingslinjer fra oldtiden til i dag• Natur, teknologi og produktion i historisk og nutidigt perspektiv• Forskellige tilgange til anvendelser af teknologi, ideer og historie.
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">• Klasseundervisning• Gruppearbejde

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 2	Silkeborg som handels- og produktionsby
Indhold	<p>Kernestof:</p> <p>Video om Silkeborg med fokus på "Historien om Drewsen", SRTV: 2 (første 22 min). Keld Dalsgaard Larsen, museumsinspektør Silkeborg Museum, link: https://www.youtube.com/watch?v=XPJMPieQSkY</p> <p>Uddrag fra bogen "Silkeborg 1845-1910" om papirfabrikationens teknologier og papirarbejdernes arbejdsforhold</p> <p>Video: Anne Skare: "Arbejde før, nu og i fremtiden": https://www.youtube.com/watch?v=JfezD8l42yU</p> <p>Drivsholm, L.S: "Amerikansk professor: "Vi er nødt til at skrue ned for, hvad vi forventer af arbejdet"", Information, d. 20/10 2021</p> <p>Eriksen, G: "Kronik: Hvad nu hvis?", Jyllandsposten, 13/6 2001</p> <p>Larsen, K.D: Silkeborg Papirfabrik 1844-2000. En epoke er slut (Silkeborg Museums Årsskrift 2000). http://www.museumsilkeborg.dk/silkeborg-papirfabrik</p> <p>Lindhardt, C: "Det går simpelthen ikke, at medierne udnytter de løstansatte med lønninger der langsomt men sikkert udhules", Journalisten.dk, d. 16/5 2022</p> <p>Locht, J: "I FREMTIDEN VENTER STORE FORANDRINGER OG MERE MENNESKELIGHED", HK, d. 10/10 2018, link: https://www.hk.dk/aktuelt/nyheder/2018/10/10/i-fremtiden-venter-store-forandringer-og-mere-menneskelighed</p> <p>Nørgaard, M: "Silkeborg før Drewsen"</p> <p>Supplerende stof:</p> <p>Kapitlerne "Problemanalyse" (https://projektarbejdet.systime.dk/?id=134) og "4.1 Problemtræ - Nøgleproblem og afgrænsning" fra Systime-bogen Projektarbejdet (https://projektarbejdet.systime.dk/?id=180).</p> <p>SMART-målene i Systime-bogen Innovationshjulet: https://innovationshjulet.systime.dk/?id=258</p> <p>Wikisilkeborg: "Tekstilindustrien i Silkeborg", senest ændret 31/7 2019, link: http://www.wikisilkeborg.dk/index.php/Tekstilindustrien_i_Silkeborg</p> <p>Wikisilkeborg: "Vestergade, senest ændret 22/12 2012, link: http://www.wikisilkeborg.dk/index.php/Vestergade</p> <p>Wikisilkeborg: Arbejderbevægelsen i Silkeborg, Senest ændret 17/12 2012, link: http://www.wikisilkeborg.dk/index.php/Arbejderbev%C3%A6gelsen_i_Silkeborg</p> <p>Wikisilkeborg: Silkeborg Maskinfabrik Zeuthen & Larsen, senest ændret 2/2 2012, link: http://www.wikisilkeborg.dk/index.php/Silkeborg_Maskinfabrik_Zeuthen_%26_Larsen</p>
Omfang	6 moduler á 90 minutter

Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none">• analysere udvalgte historiske, kulturelle, samfunds- og videnskabelige omstændigheder for teknologisk innovation, herunder vekselvirkning med naturen• analysere samspillet mellem ideer, teknologier, natur og samfund, herunder betydningen for den menneskelige eksistens• analysere konkrete faglige problemstillinger under inddragelse af forskelligartet historisk materiale• diskutere aktuelle problemstillinger med udgangspunkt i fagets perspektiver, herunder reflektere over mennesket som historieskabt og historieskabende• behandle problemstillinger i samspil med andre fag• demonstrere viden om fagets identitet og metoder•
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">• Virtuelle arbejdsformer• Projektarbejdsform

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 3	Da Danmark blev moderne – teknologihistoriske nybrud
Indhold	<p>Skyggebjerg, L.K: "Industrilandet Danmark fra 1888", Danmarkshistorien.dk, d. 17/9 2019, link: https://danmarkshistorien.dk/leksikon-og-kilder/vis/materiale/industrilandet-danmark/</p> <p>Andersen, S.B., (et.al.): "Menneskeskabt – grundbog i teknologihistorie", uddrag</p> <p>Petersen, E.S: "Fremstillingserhverv og industrialisering", Danmarkshistorien.dk, 2009, link: https://danmarkshistorien.dk/perioder/det-unge-demokrati-1848-1901/fremstillingererhverv-og-industrialisering/</p> <p>Film: "Danmark bliver moderne 1900-1950 – udviklingen af infrastruktur og transportmidler, Danmarkshistorien.dk, 4/2 2016, link: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/danmark-bliver-moderne-1900-1950-udviklingen-af-infrastruktur-og-transportmidler/</p> <p>Supplerende stof: Eget powerpoints om årsagsforklaringer i (idé)historie Elevernes arbejde med selvvalgt teknologisk gennembrug under den industrielle revolution i Danmark Film: "P-pillens historie – siden 1960", Danmarkshistorien.dk: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/p-pillens-historie-siden-1960/</p> <p>Thorndal, J: El til Danmark, Erhvervsskolernes forlag, 2008 Wagner, M.F: Ford og fordismen, Erhvervsskolernes forlag, 2008 Christensen, B., (et.al.): "Fra husmøller til havmøller", uddrag</p>

	Holten, B: Da tid blev penge, Erhvervsskolernes forlag, 2008 Lindgaard, H: Ud af røret, Erhvervsskolernes forlag, 2008 Nielsen, K., (et.al.): "Skruen uden ende", uddrag Pedersen, M: "Cementen", Aarhus Universitetsforlag, 2019, uddrag
Omfang	6 moduler á 90 minutter
Særlige fokuspunkter	Faglige mål: <ul style="list-style-type: none">• redegøre for væsentlige idéhistoriske og teknologihistoriske udviklingslinjer og begivenheder fra oldtiden til i dag• demonstrere viden om fagets identitet og metoder kernestof: <ul style="list-style-type: none">• idéhistoriske, teknologihistoriske og almenhistoriske udviklingslinjer fra oldtiden til i dag
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">• projektarbejde• virtuelle arbejdsformer• gruppearbejde

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 4	Menneske og teknologi – Første Verdenskrig (oplæg til DIO)
Indhold	Kernestof: "Første verdenskrig" Faktalink: https://faktalink.dk/1-verdenskrig DTU-tekst om hverdagsteknologi, herunder kapitlet "1. verdenskrig og teknologien" Kilde: "En brites erindringer fra slaget ved Somme" (til "29. august"): https://historieportalen.systeme.dk/?id=1487#c4278 Kilde: filmoptagelse af sprængningen af Lochnagar-krateret: https://www.youtube.com/watch?v=Ak07wUE_esQ Kilde: Brev hjem fra østfronten: https://historieportalen.systeme.dk/?id=1487#c4277 "Den store krig 1914-1918" på Museum Sønderjylland: https://denstorekrig1914-1918.dk/taq/artilleri/ Supplerende stof: Filmen 1917 (2019)
Omfang	5 moduler á 90 minutter

Særlige fokuspunkter	<p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none">• Analysere udvalgte historiske, kulturelle, samfunds- og videnskabelige omstændigheder for teknologisk innovation, herunder vekselvirkning med naturen• Analysere samspillet mellem ideer, teknologier, natur og samfund, herunder betydningen for den menneskelige eksistens• Analysere konkrete faglige problemstillinger under inddragelse af forskelligartet historisk materiale• Behandl problemstillinger i samspil med andre fag, Dansk-idehistorie opgave ligger i dette forløb <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">• Samspillet mellem ideer, teknologier, samfund og videnskab, herunder teknologisk videnskab• Erkendelsesteoretiske, etiske, livsfilosofiske og kulturelle aspekter ved udvikling og brug af teknologi• Forskellige tilgange til anvendelser af teknologi, ideer og historie
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">• Klasseundervisning• Gruppearbejde

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 5	Global historie
Indhold	<p>Kernestof:</p> <p>Kapitlet om "Global historie" fra Kasper Thomsen: Historiefaglig arbejdsbog. Link: https://historiefagligarbejdsbog.systeme.dk/?id=249</p> <p>Duedahl, P.: " 'Gudhjemtid'. Indførelsen af universaltid, 1. januar 1894", Danmarkshistorien.dk, d. 13/9 2017, link: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/gudhjemtid-indfoerelsen-af-universaltid-1-januar-1894</p> <p>The Wallstreet Journal: "Why This Shipping Route Is One of the World's Most Dangerous": https://www.youtube.com/watch?v=Ve7Yatn4cXA</p> <p>Kilde: Official policy "China and Africa in the New Era: A Partnership of Equals": https://www.fmprc.gov.cn/mfa_eng/wjdt_665385/2649_665393/202111/t20211126_10453904.html</p> <p>"Nykolonialismen – forholdet til de tidligere kolonilande" Uddrag fra opslag om "Afrika" på https://leksikon.org – skrevet 2003</p> <p>Bejder, P., (et.al.): " Merkantilisme og danske tropekolonier, ca.1600-1917", Danmarkshistorien.dk, d. 24/8 2018, link: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/merkantilisme-og-danske-tropekolonier</p>

	<p>EMU: "Global idéhistorie – tilgang, metode og praksis", EMU.dk; u.d, link: https://www.emu.dk/htx/idehistorie/global-idehistorie/global-idehistorie-tilgang-metode-og-praksis?b=t432-t470-t5543</p> <p>Goody, J: "The theft of history- time", Cambridge 2006, s. 14-18</p> <p>Meyhoff, P: Teknologihistorie, Systime 2022, afsnit 39.12, link: https://teknologihistorie.systime.dk/?id=456</p> <p>Sonne, F., G., H: "Krigen om verdenskortet: Hvordan skal verden se ud?", Videnskab.dk, d. 28/5 2017, link: https://videnskab.dk/kultur-samfund/krigen-om-verdenskortet-hvordan-skal-verden-se-ud/</p> <p>The Economist: "China in Africa: Should the West be worried", Youtube.com, august 2022, link: https://www.youtube.com/watch?v=wBHqjYuJ5eI</p> <p>Kilder:</p> <p>Forskellige verdenskort:</p> <ul style="list-style-type: none">• Amerikansk verdenskort• Cahills butterfly- kort• Dymaxion kort• Gall Peters kort• Goode homolosine projection• Kina kort fra China Today• Winkel triple projection <p>Elevernes egne arbejde med neokoloniale problemstillinger ud fra forskellige selvvalgte dokumenter og kilder, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none">• Statssubsidier på mælk:<ul style="list-style-type: none">▪ https://www.altinget.dk/udvikling/artikel/debat-begraenser-dansk-maelk-afrikas-udvikling• Frihandel (ghanesiske tomater, kakao):<ul style="list-style-type: none">▪ https://noah.dk/nyheder/handelsaftaler-oeger-ulighed-mellem-lande• Bloddiamanter<ul style="list-style-type: none">▪ Kimberly-processen: https://www.kimberleyprocess.com• Olie-for-mad-skandalen<ul style="list-style-type: none">▪ https://www.information.dk/moti/2015/08/fns-olie-mad-program-vidste-foregik• Cobber fra Zambia og transfer pricing:<ul style="list-style-type: none">▪ https://old.danwatch.dk/undersogelseskapitel/how-copper-is-sneaking-off-the-books/
Omfang	7 moduler á 90 minutter
Særlige fokuspunkter	Faglige mål: <ul style="list-style-type: none">• sammenligne udviklingen og brugen af ideer og teknologi på tværs af kulturer på forskellige niveauer, fra det lokale til det globale

	<ul style="list-style-type: none">• analysere udvalgte historiske, kulturelle, samfunds- og videnskabelige omstændigheder for teknologisk innovation, herunder vekselvirkning med naturen• analysere samspillet mellem ideer, teknologier, natur og samfund, herunder betydningen for den menneskelige eksistens <p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">• idéhistoriske, teknologihistoriske og almenhistoriske udviklingslinjer fra oldtiden til i dag• erkendelsesteoretiske, etiske, livsfilosofiske og kulturelle aspekter ved udvikling og brug af teknologi• forskellige tilgange til anvendelser af teknologi, ideer og historie.
Væsentlige arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">• Klasseundervisning• Gruppearbejde

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb

Titel 6	Danmark besat
Indhold	<p>Kernestof:</p> <p>"Filmanalyse i historie", fra På sporet af historien: https://paasporetafhistorien.systime.dk/?id=137&L=1</p> <p>Olling, M: " Samarbejde og modstand #1: Vi bliver aldrig færdige med at diskutere den danske samarbejdspolitik", Politiken Historie podcast, d. 13/8 2020, link: https://politikenhistorie.dk/podcast/Samarbejde_og_modstand/art7884693/Vi-bliver-aldrig-f%C3%A6rdige-med-at-diskutere-den-danske-samarbejdspolitik</p> <p>Vibeke Ebert: Atlantvolden fra Blåvandshug Egnsmuseum (uddrag)</p> <p>DR dokumentar: "Hitlers danske soldater", afsnit 4, dr.dk, 2020, link: https://www.dr.dk/drtv/se/hitlers-danske-soldater_208769</p> <p>Olesen, N. W: "Besættelsen den 9.april 1940", danmarkshistorien.dk, d. 22/9 2021, link: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/besaettelsen-den-9-april-1940/</p> <p>Brunbech, P.Y: "Dilemmasplet 9.april 1940", danmarkshistorien.dk, d. 25/6 2013, link: https://danmarkshistorien.dk/vis/materiale/dilemmasplet-9-april/</p> <p>Holm, A, (red.): "Kampen om historien- idealister eller ekstremister i krig", DR podcast, dr.dk, d. 22/3 2022, link: https://www.dr.dk/lyd/p1/kampen-om-historien-3/kampen-om-historien-32</p> <p>Sodemann, M: " Ukrainer træner modstandsbevægelse fra hjemmet i Vesthimmerland: - Vi kæmper ikke kun for Ukraine", TV Midtvest, d. 25/2 2022, link: https://www.tvmidtvest.dk/vesthimmerland/ukrainer-traener-modstandsbevaegelse-fra-hjemmet-i-vesthimmerland-vi-kaemper-ikke-kun-for-ukraine</p> <p>Stræde, T: "Hvad er modstand?", folkedrab.dk, 2014, link: https://folkedrab.dk/temaer/modstand/hvad-er-modstand</p> <p>Supplerende stof:</p> <p>Elevernes egne undersøgelser under besøg og rundvisning på Silkeborg Bunkermuseum</p> <p>Filmen De forbandede år (2020)</p> <p>Anmeldelse: "'De forbandede år' er forbandet af Besættelsens mange moralske dilemmaer", Information 10. januar 2020</p>
Omfang	7 moduler á 90 minutter
Særlige fokuspunkter	<p>Faglige mål:</p> <ul style="list-style-type: none">• Analysere samspillet mellem ideer, teknologier, natur og samfund, herunder betydningen for den menneskelige eksistens• Analysere konkrete faglige problemstillinger under inddragelse af forskelligartet historisk materiale• Demonstrere viden om fagets identitet og metoder

	<p>Kernestof:</p> <ul style="list-style-type: none">• Samspelet mellem ideer, teknologier, samfund og videnskab, herunder teknologisk videnskab• Erkendelsesteoretiske, etiske, livsfilosofiske og kulturelle aspekter ved udvikling og brug af teknologi• Forskellige tilgange til anvendelser af teknologi, ideer og historie.
Væsentligste arbejdsformer	<ul style="list-style-type: none">• Klasseundervisning• Pararbejde• Gruppearbejde